

Govor zamjenice generalnog sekretara RCC-a, Jelice Minić
na regionalnoj konferenciji
Koja vrsta socijalnog programa za Zapadni Balkan?

25. maj/svibanj 2011. godine, Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Veliko mi je zadovoljstvo da vam zaželim dobrodošlicu u Sarajevo i da, u ime RCC-a, otvorim današnji događaj. Želim izraziti zahvalnost našem partneru, Fondaciji Friedrich Ebert, na podršci koju su pružili ovom događaju, kao i na izvanrednoj saradnji u njegovoj pripremi. Zadovoljstvo mi je da vidim predstavnike vlada i socijalnih partnera iz regiona okupljene oko ovog stola. Također se želim zahvaliti uvodničarima što su se odazvali našem pozivu: gospodinu Gligorovom, gospođi Kolin, gospođi Kovač, gospodinu Bartlettu i gospodinu Stubbsu, kao i predstavnicima međunarodnih organizacija: Evropskoj komisiji, Međunarodnoj organizaciji rada, Vijeću Evrope, Razvojnem programu Ujedinjenih nacija i Svjetskoj Banci.

Zemlje Jugoistočne Evrope imaju brojne zajedničke izazove, ali i zajednički cilj dinamičnog ekonomskog razvoja udruženog sa povećanjem standarda života i boljim uslovima rada. S obzirom na nedavnu krizu, od vitalnog je značaja da se pažnja ekonomskih politika ponovno okrene ka otvaranju novih radnih mjesta i smanjenju socijalnih nejednakosti, dok države nastavljaju da građanima nude snažnu socijalnu zaštitu i usluge.

Nedavna ekonomska kriza je istakla potrebu za daljim reformama i poništila neke od pozitivnih trendova koji su bili evidentni u proteklim godinama. Opadanje stope zaposlenosti i aktivnosti, kao i sve veća nezaposlenost postaju široko rasprostranjeni (npr. od 23,4% 2008. do 29,9% 2010. godine u Bosni i od 13,6% do 19,2% u Srbiji u istom periodu) i bit će ih teško poništiti s obzirom na dominantno stanovište vezano za period oporavka, ali bez povećanja ili bez znatnog povećanja broja zaposlenih. Najviše pogođeni sektori su proizvodni, građevinarstvo, trgovina i poljoprivreda. Podijeljenost tržišta rada između javnog i privatnog sektora je naročito oštra, uz veliki stepen sigurnosti poslova u javnom nasuprot velikom stepenu nesigurnosti poslova u privatnom sektoru. Postaje očigledno da je rješavanje socijalnih politika na jedan strukturiraniji način i neodložno i neophodno u regionu. Ako sada budemo sjedili skrštenih ruka mogli bi ugroziti samu građu društava u JIE.

Puno članstvo u EU predstavlja dodatan jak poticaj za ove zemlje da provedu reforme u skladu sa putem kojeg će trebati jasno definirati. Znatna dio pravne stečevine EU sadrži zahtjeve koji se odnose na pitanja socijalnih politika (npr. zapošljavanje, socijalni dijalog, zaštita zdravlja na radu i sigurnost na radu, javno zdravstvo, itd.). Iako nema jednog idealnog socijalnog modela, iskustva

mnogih zemalja EU pružaju dobru osnovu u odnosu na koju zemlje JIE mogu mjeriti svoj napredak u prosuđivanjima i provođenju socijalnih politika.

Kao glavna tačka regionalne saradnje u JIE čiji je cilj pružanje podrške ekonomskom i društvenom razvoju i promociji evropskih i evro-atlantskih integracija regiona, RCC je nedavno pripremio svoju strategiju i program rada za period 2011-2013. godina. U tom kontekstu, RCC prepoznaje značaj toga da se sva socijalna pitanja kanališu, kroz jedan širok konsultativan proces, u sve ekonomske reforme koje se u regionu provode. Koristeći se partnerskim pristupom, RCC i FES će organizirati niz regionalnih događaja o posebnim socijalnim temama koji će biti najmjereniji širokoj publici, uključujući i relevantne institucije vlasti, socijalne partnere, organizacije civilnog društva, regionalne inicijative i međunarodne aktere. Teme će biti određene u konsultacijama sa širokim spektrom aktera i putem metode otvorene saradnje. To će dati okvir za koordinaciju politika između članica RCC o pitanjima koja se odnose na socijalni program. Moguće teme uključuju aktivno otvaranje novih radnih mjesta, mobilnost radne snage, zaštitu zdravlja na radu i sigurnost na radu, socijalnu zaštitu i osiguranje, smanjenje siromaštva i socijalnu uključenost, o kojima će se detaljni govoriti tokom ovog skupa.

Ove aktivnosti će pomoći u podizanju svijesti različitih aktera o značaju socijalnih politika i za cilj će imati postizanje dogovora o jednoj regionalnoj viziji za budućnost socijalnih politika u JIE. Ovaj dijalog, okrenut ka budućnosti, također će doprinijeti i razvoju regionalnog socijalnog programa kao dijela šire aktivnosti Zapadni Balkan 2020 koju je inicirao RCC – izgradnja zajedničke regionalne vizije usklađene sa strategijom Evropa 2020 – a putem koje će se utvrditi prioriteti politika i odrediti njihovi ciljevi koji će se potom moći mjeriti širom regiona. S obzirom na sličan strukturalni „pejzaž“ zemalja JIE, stalna razmjena znanja i stručnosti te iskustava čini proces reforme efikasnijim i ekonomičnijim. Kanalisanje socijalnog programa u prosuđivanja o ekonomskim reformama trebao bi biti prioritet zemalja JIE kako bi osigurale uključujući i održiv razvoj.

Jačanje socijalnog dijaloga bit će ključno obilježije ovih događaja. Regionu Jugoistočne Evrope nedostaje jaka tradicija socijalnog dijaloga. Tokom protekle dvije decenije uspostavljene su osnovne institucionalne strukture i od tada su uložena značajna sredstva u izgradnju kapaciteta socijalnih partnera. I pored toga, pitanje uspostavljanja pouzdanog i produktivnog odnosa i dalje ostaje neriješen izazov. S obzirom na trenutne napore vlasti u regionu da se izrade mjere koje bi se pozabavile rješavanjem ekonomskih izazova, došlo je i vrijeme da se socijalni partneri uvrste u postojeće debate o ekonomskim politikama.

RCC se nudi da koordinira aktivnosti i da služi kao platforma za zagovaranje, kao i širenje i promociju zaključaka. Na osnovu svog mandata da podržava, omogućava i koordinira regionalne inicijative, RCC će tokom cijelog procesa usko sarađivati sa različitim regionalnim inicijativama koje direktno ili indirektno promoviraju socijalni program.

Dozvolite mi da završim tako što ću vam se zahvaliti na učešću. Također, uvjeren sam da će današnji sastanak pružiti dobru osnovu za jačanje saradnje u promociji društvenog razvoja u našem regionu. RCC će i dalje biti posvećen ovom pitanju i radujemo nastavku rada sa vama.